

Moreel beraad biedt houvast bij complexe vragen

Samenwerken met sleutelfiguren

Samenwerken met sleutelfiguren die leven in een gesloten gemeenschap waar criminaliteit een constante factor is, brengt de nodige vragen met zich mee. Met wie werk je wel of niet samen? Is het een belemmering als iemand eerder in aanraking kwam met politie en justitie? Of dat er een opsporingsonderzoek loopt naar een familielid? Hoe kom je dus tot een afgewogen besluit of je wel of niet met zo'n sleutelfiguur gaat samenwerken? Maak daarvoor gebruik van een moreel beraad.

Een moreel beraad is een gesprek waarin de (samenwerkende) partners en eventueel uitgenodigde experts gezamenlijk een kwestie uit hun werk bespreken. Zij doen dit gestructureerd, aan de hand van een gespreksmethodiek en onder leiding van een gespreksleider. Tijdens het moreel beraad zoek je samen, aan de hand van een casus of vraagstuk, naar een antwoord op de vraag wat het juiste is om te doen.

Ethische vraagstukken

Binnen de zorg wordt het moreel beraad al jaren ingezet als methode bij ethische vraagstukken. Je gebruikt deze tool als je bezig houdt met waarden in relatie tot gedrag, vragen hebt over de juistheid of onjuistheid van bepaalde handelingen en de goed- of slechtheid van de motieven voor de resultaten van deze handelingen.

Onderbouwing bij samenwerking

Professionals komen in de praktijk dilemma's tegen in de samenwerking met sleutelfiguren uit een gesloten gemeenschap waar criminaliteit aan de orde van de dag is. Een moreel beraad biedt in zulke situaties houvast en kan helpen om samen antwoorden te vinden op complexe vragen. Zoals: Is het verantwoord samen te werken met deze sleutelfiguur? Hoe kan deze sleutelfiguur bijdragen aan het halen van de integrale doelstelling? Hoe wordt zijn inzet gefinancierd? Is er sprake van een persoonlijk of een bestuurlijk afbreukrisico? Kunnen we communicatie- en samenwerkingsafspraken maken met de sleutelfiguur?

Naast waardevolle inzichten geeft een moreel beraad ook een onderbouwing voor het al dan niet samenwerken met sleutelfiguren (per casus of per onderdeel). Hiermee kun je samen met partners een strategie uitzetten op de dilemma's die je tegenkomt op uitvoerend, beleidsmatig, strategisch en/of bestuurlijk niveau. Het is zowel de rechtvaardiging als de basis voor je inzet.

Samen ontdekken

Samenwerken met sleutelfiguren die leven in een gesloten gemeenschap waarin criminaliteit een constante factor is, is een redelijk nieuw fenomeen. Dat betekent dat er nog veel te ontdekken en innoveren valt. Het vraagt van partners dat ze andere afwegingen maken en regelmatig samen reflecteren op de aanpak en keuzes die ze maken. 'Goed of fout' is daarbij niet interessant. Het gaat juist om het duiden van de afwegingen die in de nieuwe werkwijze zijn gemaakt, zodat bijstelling mogelijk wordt.

Vormen van moreel beraad

Er zijn meerdere vormen voor een moreel beraad. Twee vormen, het socratische dialoog en de dilemmamethode, helpen professionals bij de vraagstukken die ze tegenkomen als ze willen samenwerken met sleutelfiguren.

- Het socratische dialoog richt zich op evaluatie, samen leren en verbeteren. Het gaat om een bezinnende **terugblik** op wat is gedaan.
- De dilemmamethode is oplossingsgericht. Waarden en normen vormen een geheel. De vertaling van de waarde in een norm, maakt de waarde concreet en geeft een duidelijke richting aan wat het beste is om te doen of wat ik moet doen in **ontwikkeling**.

Zowel in het socratische dialoog als bij de dilemmamethode komen de volgende thema's aan bod:

1. Moreel: datgene wat we als 'goed' beschouwen.
2. Morele vraag: hoe moeten we handelen?
3. Morele oordeelsvorming: een vorm van oordelen waarbij de rechten, belangen en wensen van alle betrokkenen worden gewogen.
4. Moreel oordeel: een waardering of onderbouwing aan de hand van morele oordeelsvorming.

Op internet zijn tal van voorbeelden te vinden over een moreel beraad. De gebruikelijke stappen zijn:

1. Wat is de morele vraag?
2. Analyse van de vraag: wie zijn er betrokken, welk doel of wie staat er centraal, welke verantwoordelijkheden en argumenten zijn er?
3. Afwegen: het afwegen van de verschillende argumenten.
4. Besluiten: afspraken maken.
5. Evalueren.

Oordeel toetsen

Het toetsen van het morele oordeel en je afvragen 'doen wij het juiste?', is in de samenwerking met sleutelfiguren belangrijk. Want op sommige momenten kunnen er lastige dilemma's ontstaan. Bijvoorbeeld wanneer sleutelfiguren geen VOG hebben, er informatie met sleutelfiguren wordt gedeeld en de verschillende belangen die er dan kunnen spelen.

Een type sleutelfiguur kiezen

Vraag je je af met welk type sleutelfiguur je het beste kunt samenwerken? Check de [functieprofielen](#) die het CCV opstelde voor een succesvolle samenwerking met sleutelfiguren uit een gesloten gemeenschap waar criminaliteit aan de orde van de dag is.

HET CCV HELPT

De adviseurs van het CCV denken natuurlijk graag met je mee. Wil je meer informatie, heb je vragen of wil je even sparren over de inzet van sleutelfiguren uit een gesloten gemeenschap? Neem contact op met [Meike Lommers](#) of [Marjon den Breems](#).